

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГІРНИЧИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Практичні роботи

з навчальної дисципліни

«Економічна теорія»

спеціальність: 5.03050401 «Економіка підприємства»
5.05080201 «Конструювання, виробництво
та технічне обслуговування засобів
обчислювальної техніки»
5.05030105 «Маркшейдерська справа»
5.05030102 «Підземна розробка корисних копалин»

Укладач Пуляєва К.М.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін
Протокол № ____ від " ____ " ____
Голова циклової комісії _____
Н.О.Онофрієнко

Кривий Ріг, 2016

ІНСТРУКЦІЯ

По виконанню практичної роботи

Тема: «РИНОК ГРОШЕЙ. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Дисципліна: «Економічна теорія»

для спеціальностей

5.03050401 «Економіка підприємства»

5.05080201 «Конструювання, виробництво
та технічне обслуговування засобів
обчислювальної техніки»

5.05030105 «Маркшейдерська справа»

5.05030102 «Підземна розробка корисних копалин»

Практична робота.

«Визначення особистої здатності до підприємництва».

Мета: дослідження індивідуальних підприємницьких здібностей.

Хід роботи

Визначте свою схильність до підприємництва з допомогою тесту, розробленого фахівцями бізнес-школи Даремського університету (Великобританія).

Представлений тест – це тест на загальні здібності до підприємництва, який дає змогу визначити Вашу потребу у подальшому розвитку, незалежності, творчі здібності, схильність до ризику, цілеспрямованість.

Інструкція

Тест містить 54 твердження. Прочитайте уважно кожне твердження.

Якщо Ви погоджуєтесь з твердженням, то в бланку відповідей у потрібній клітинці (під порядковим номером твердження) обведіть літеру «А».

Якщо ви не погоджуєтесь з твердженням, обведіть в цій самій клітинці літеру «В».

Якщо з якої-небудь причини Ви не можете повністю погодитися чи не погодитися з певним твердженням, спробуйте вирішити, до чого Ви більше схиляєтесь, та обведіть відповідну літеру.

Будьте відвертими. Краще давати ту відповідь, яка першою спаде на думку.

Опитувальник

1. Я не проти виконувати нецікаву роботу, якщо вона добре оплачується.
2. Коли я визначаю для себе цілі, я обираю переважно важкі цілі.
3. Я не люблю робити щось нове та нетрадиційне.
4. Здібні люди, які не досягають успіху, зазвичай не використовують шансів які їм надаються.
5. Я рідко мрію.
6. Зазвичай я відстоюю свою точку зору, якщо хтось зі мною не погоджується.
7. Ти або щось вмієш, або не вмієш, зусилля тут не мають ніякого значення.
8. Подекуди людям здається, що мої ідеї є незвичними.

9. Якщо я б хотів зіграти в азартну гру, то зіграв би в лотерею, а не в карти.
10. Мені подобаються важкі завдання, які розвивають мої здібності, а не ті, що мені легше вдаються.
11. Я надаю перевагу роботі з помірно гарантованою оплатою, ніж роботі, виконання якої може принести збитки, якщо в мене не вийде.
12. Я люблю робити те, що мені до вподоби, не хвилюючись про те, що подумують інші.
13. У більшості випадків, якщо людям щось не вдається, то це пов'язано з невезінням.
14. Мені подобається пізнавати щось нове, навіть якщо це пов'язано з доданням труднощів.
15. Якщо в мене виникають проблеми з виконанням завдання, я його відкладаю і переходжу до іншого.
16. Якщо я планую, то завжди виконую накреслений план.
17. Мені не подобаються раптові зміни у моєму житті.
18. Я пішов би на ризик, якщо шанси на успіх були 50:50.
19. Я більше розмірковую про теперішнє і минуле, ніж про майбутнє.
20. Якщо у мене виникла б гарна ідея, як заробити гроші, я позичив би необхідні кошти для того, щоб її втілити.
21. Працюючи у групі, я не проти того, щоб дати можливість кому-небудь керувати процесом.
22. Загалом люди отримують те, на що вони заслуговують.
23. Я не люблю здогадуватися.
24. Важливішим є добре виконана робота, ніж стосунки з людьми.
25. Я отримую від життя все те, чого я хочу, якщо буду виконувати накази тих людей, які мною керують.
26. Інші люди вважають, що не буду ризикувати.
27. Якщо є можливість поразки, я не буду ризикувати.
28. Мене дратує, коли люди не приходять вчасно.
29. Коли я приймаю рішення, мені необхідно мати всі факти. Незалежно від того, скільки часу буде необхідно витратити для цього.
30. Коли я виконую завдання, мені рідко потрібна допомога.
31. Неможливо досягти успіху, якщо ви не знаходитеся у відповідному місці в потрібний час.
32. Мені до вподоби виконання різноманітної роботи, ніж дуже добре виконувати одну роботу.

33. Я краще б працював з людиною, яка мені подобається, але не дуже справляється зі своєю роботою, ніж з кимось, хто мені не до вподоби, хоча є гарним професіоналом.
34. Успіх - це результат важкої праці і не обов'язково пов'язаний з везінням.
35. Я люблю працювати за звичними схемами, не випробовуючи нові методи.
36. Перш ніж прийняти важливе рішення я дуже швидко зважую всі «за» і «проти», не витрачаючи багато часу на роздуми.
37. Я краще працюватиму як член команди, ніж братиму відповідальність на себе.
38. Я краще використаю можливість, яка зможе покращити ситуацію, ніж робити те, що мені буде подобатися.
39. Я роблю те, що від мене очікують, та дію згідно інструкцій.
40. Для мене досягнення того, чого я хочу, мало пов'язане з везінням.
41. Мені подобається, коли моє життя є організованим і спланованим.
42. Коли я зіштовхуюся зі складним завданням, я більше думаю про успіх, ніж про можливу невдачу.
43. Я переконаний у тому, що усе те, що відбувається у моєму житті, значною мірою визначається іншими людьми.
44. Я можу впоратися з багатьма справами одночасно.
45. Мені важко усвідомлювати залежність від послуг, наданих іншими людьми.
46. Я рано встаю, пізно лягаю та не їм, якщо треба виконати певну роботу.
47. Те, до чого ми звикли, краще, ніж щось невідоме.
48. Більшість людей думає, що я впертий.
49. Невдачі людей рідко є результатом поганого планування.
50. Інколи в мене виникає стільки ідей, що я не знаю, яку з них обрати.
51. Мені легко розслабитися під час відпуски.
52. Я отримую від життя усе те, що я хочу, наполегливо працюю над цим.
53. Мені легше адаптуватися до змін, ніж дотримуватися рутини.
54. Мені подобається розпочинати нові проекти, навіть якщо вони є ризикованими.

Бланк відповідей

46	37	28	19	10	1	Рядок 1
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
47	38	29	20	11	2	Рядок 2
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
48	39	30	21	12	3	Рядок 3
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
49	40	31	22	13	4	Рядок 4
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
50	41	32	23	14	5	Рядок 5
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
51	42	33	24	15	6	Рядок 6
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
52	43	34	25	16	7	Рядок 7
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
53	44	35	26	17	8	Рядок 8
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	
54	45	36	27	18	9	Рядок 9
A	A	A	A	A	A	
B	B	B	B	B	B	

Ключ

Підрахунок балів в бланку відповідей

В кожному рядку порахуйте спочатку обведені літери «В» в сірих клітинках і за кожен додайте по **1** балу, до отриманої суми додайте по **1** балу за кожен обведену літеру «А» в білих клітинках.

Загальну суму балів проставте в колонці відповідного Рядка.

Тепер підрахуйте бали за кожною секцією:

Секція 1. Сума балів у рядках **1 і 6** _____

Секція 2. Сума балів у рядку **3** _____

Секція 3. Сума балів у рядках **5 і 8** _____

Секція 4. Сума балів у рядках **2 і 9** _____

Секція 5. Сума балів у рядках **4 і 7** _____

Оцінка балів

Кожна секція оцінює конкретні якості особистості. Високий (наближений максимального) бал в даній секції свідчить про яскраво виражені риси характеру та наявних здібностей.

Секція 1. Потреба в досягненнях (подальшому розвитку)

Максимальний бал – 12, середній бал – 9.

Якщо Ви отримали велику кількість балів у цій секції, то Ви наділені усіма або значною кількістю наступних рис:

- завбачливість;
- самодостатність;
- оптимізм;
- наполегливість і рішучість;
- зорієнтованість на результат;
- ретельність;
- самовпевненість.

Секція 2. Потреба в незалежності (самостійності).

Максимальний бал – 6, середній бал – 4.

Якщо Ви отримали велику кількість балів у цій секції, то для Вас є характерним:

- робити щось нетрадиційне;
- працювати на одинці;
- робити все по-своєму; говорити усе, що думаєте;
- не схилитися під тиском групи;
- проявляти впевненість і цілеспрямованість;
- вирішувати усе самостійно.

Секція 3. Схильність до творчості (творчі здібності).

Максимальний бал -12, середній бал -8.

Якщо Ви отримали велику кількість балів у цій секції, то для Вас є характерним:

- виявляти схильність до нового, невідомого;
- мрійливість;
- здогадливість і розвинута інтуїція;

- очікування виклику, змагання;
- багато ідей;
- допиливість.

Секція 4. Вміння йти на розумний (зважений) ризик.

Максимальний бал – 12, середній бал – 8.

Якщо Ви отримали велику кількість балів у цій секції, то для Вас є характерним:

- адекватна оцінка власних можливостей;
- оцінка скоріше вигоди, ніж можливості поразки;
- прийняття складних, але досяжних цілей;
- не надто висока амбіційність;
- вміння діяти в умовах неповної інформації.

Секція 5. Цілеспрямованість та рішучість.

Максимальний бал – 12, середній бал – 8.

Якщо Ви отримали велику кількість балів у цій секції, то для Вас є характерним:

- не покладаєтесь на долю чи випадок;
- вмієте спів ставляти результати з прикладеними зусиллями;
- впевнені у собі і своїх діях;
- створюєте свій успіх своїми же руками;
- вмієте використовувати наявні можливості;
- проявляєте наполегливість при досягненні поставленої мети.

ІНСТРУКЦІЯ

По виконанню практичної роботи

Тема: «Визначення ціни ринкової рівноваги з урахуванням функції попиту та пропозиції за ціною».

Дисципліна: «Економічна теорія»

для спеціальностей

5.03050401 «Економіка підприємства»

5.05080201 «Конструювання, виробництво
та технічне обслуговування засобів
обчислювальної техніки»

5.05030105 «Маркшейдерська справа»

5.05030102 «Підземна розробка корисних копалин»

Практична робота.

«Визначення ціни ринкової рівноваги з урахуванням функції попиту та пропозиції за ціною».

Мета:

- навчити знаходити рівноважну ринкову ціну та обсяг продаж алгебраїчним та табличним методом;
- будувати графіки попиту і пропозиції товару;
- ілюструвати на графіку дефіцит або надлишок товару, що виникають внаслідок порушення ринкової рівноваги ;
- пояснювати наслідки впливу нецінових чинників попиту і пропозиції на параметри ринкової рівноваги.

Хід роботи

Функції попиту і пропозиції певного товару на місцевому ринку задані функціями $Q_D=50-2P$, $Q_S=20+4P$, де P — ціна одного кілограма борошна, Q_D — величина попиту на борошно в кілограмах, Q_S — величина пропозиції борошна місцевими продавцями в кілограмах.

Завдання 1. Використовуючи умови ринкової рівноваги визначте рівноважну ціну P^* та рівноважну кількість товару (ринковий обсяг продаж) Q^* .

Завдання 2. Складіть шкалу попиту і пропозиції залежно від ціни і визначте за школою рівноважну ціну P^* та рівноважну кількість Q^* :

Ціна товару, (P), грн. за кг	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Величина попиту (Q_D), за кг											
Величина пропозиції (Q_S), за кг											

Завдання 3. Використовуючи дані шкали, побудуйте лінії попиту та пропозиції на графіку, позначте на ньому рівноважну ціну P^* і рівноважну кількість Q^* .

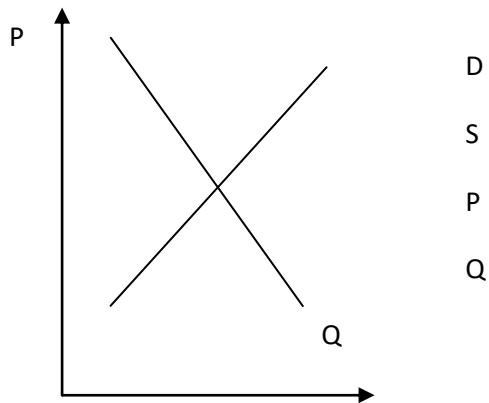
Завдання 4. Визначте алгебраїчним методом, яке явище (дефіцит або надлишок товару) виникне на даному ринку, якщо місцеві виробники або влада будуть утримувати ціну на товар:

А) на рівні 7 грн. за кг:	Б) на рівні 2 грн. за кг:
$P_1= 7$ грн/кг.	$P_2= 2$ грн/кг.
$Q_{D1} =$; $Q_{S1} =$; $Q = Q_{D1} - Q_{S1} =$	$Q_{D2} =$; $Q_{S2} =$; $Q = Q_{D2} - Q_{S2} =$

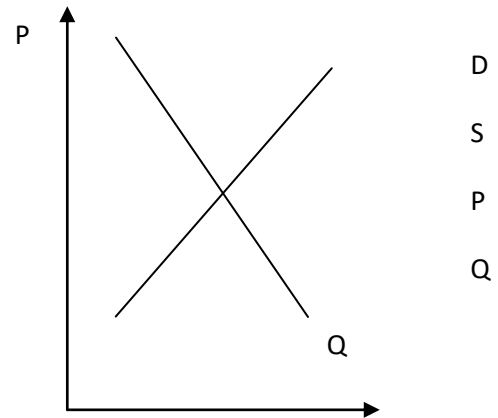
Проілюструйте явище дефіциту (надлишку) на графіку попиту та пропозиції.

Завдання 5. Визначте зміни попиту **D** пропонування **S**, рівноважної ціни **P**, обсягів продажу (— підвищення, — зниження, = — незмінність) та проілюструйте на графіках відповідні зміни, які відбудуться на ринку борошна внаслідок впливу певних подій:

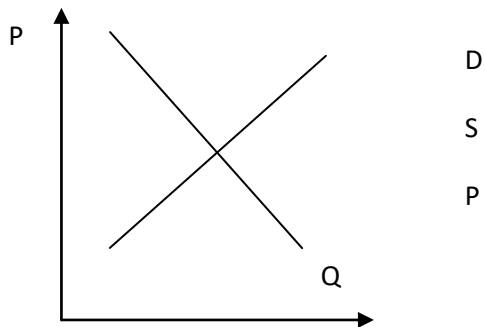
А) Подія: внаслідок економічного спаду доходи місцевих жителів зменшилися

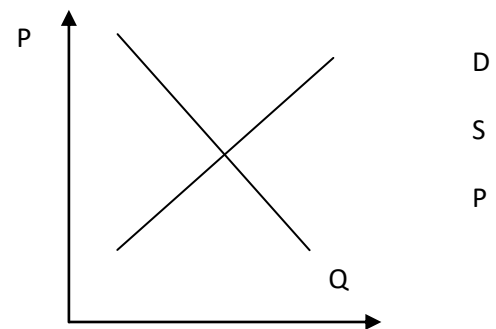
Б) Подія цього року фермери зібрали рекордний урожай зернових.

В) Подія: взимку, коли запаси свіжих овочів і фруктів закінчуються, українці частіше готують вареники, млинці та паляниці

Г) Подія: під час спаду в економіці збанкрутували два старих борошномельних комбінати

ІНСТРУКЦІЯ

По виконанню практичної роботи

Тема: «Оцінка структури витрат та ціни конкретного продукту

за методом «витрати – плюс».

Дисципліна: «Економічна теорія»

для спеціальностей

5.03050401 «Економіка підприємства»

5.05080201 «Конструювання, виробництво
та технічне обслуговування засобів
обчислювальної техніки»

5.05030105 «Маркшейдерська справа»

5.05030102 «Підземна розробка корисних копалин»

Практична робота. «Оцінка структури витрат та ціни конкретного продукту за методом «витрати – плюс».

Мета:

- навчитися обчислювати витрати на виробництво та собівартість одиниці продукції;
- визначення ціни продукції методом «витрати – плюс» та обчислення валового доходу і прибутку підприємця;
- визначення постійних та змінних витрат виробництва.

ХІД РОБОТИ

Домогосподарка Тетяна мешкає біля міського ринку непродовольчих товарів. Вона вирішила виготовляти чебуреки і продавати їх невеличкими партіями працівникам ринку.

Зареєструвавшись як підприємець – фізична особа, Тетяна взяла кредит із зобов'язанням щомісяця повертати 250 гривень упродовж двох років разом із сплатою відсотків. Вона купила на ці кошти газову плиту і куховарське приладдя, орендувала кімнату у торговельному центрі за 800 гривень на місяць, найняла помічницю із зарплатнею 2500 гривень.

Тетяна підрахувала, що виготовлення 100 чебуреків потребуватиме 200 гривень витрат на борошно, яйця, сіль, м'ясо та цибулю. Крім того, їй слід щомісяця сплачувати комунальні послуги – 400 гривень і податки – 300 гривень. Провівши невеличке маркетингове дослідження Тетяна з'ясувала, що попит на чебуреки дозволяє планувати випуск 3000 чебуреків на місяць.

Завдання 1. Допоможіть Тетяні скласти прогноз місячних витрат за таблицею:

№	Статті витрат	Сума, грн. на місяць
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Дайте відповіді на питання:

- 1) Які з наведених витрат чебуречної є постійними, а які змінними? Запишіть суми:
- 2) Чому податки враховуються при обчисленні собівартості продукції?
- 3) Якою буде прогнозована собівартість виробництва одного чебурека?

Завдання2. Враховуючи те, що Тетяна починає бізнес, для одержання прибутку їй необхідно визначити ціну, за якою слід продавати чебуреки.

Метод встановлення ціни «Витрати – плюс»: метод передбачає до собівартості одиниці продукції додавати прибуток у вигляді 10-30% частки собівартості(рентабельності).

Ціна = Собівартість + Собівартість x Рентабельність

Середня рентабельність виробництва чебуреків становить 25-50%. Обчисліть можливі ціни продажу чебуреків Тетяною за різної рентабельності:

Собівартість	Рентабельність	Ціна
3,42	25%	
	30%	
	40%	
	50%	

Дайте відповідь на питання:

- 1) Яку ціну ви порекомендували б встановити Тетяні за чебуреки?
- 2) Яка ще інформація потрібна Тетяні для прийняття рішення щодо ціни продажу?

Завдання3. В результаті першого місяця роботи Тетяна реалізувала тільки 2640 чебуреків і виручила за них 12672 гривні валового доходу. Визначте:

- 1) Середню ціну реалізації одного чебурека .
- 2) Суму місячних витрат при умові виробництва 2640 чебуреків.
- 3) Розмір місячного валового та чистого прибутку.
- 4) Рентабельність виробництва .

Завдання 4. Ринки однотипних товарів (наприклад, чебуреків), де продукцію виробляють багато дрібних виробників, називаються ринками досконалої конкуренції. Ціна, як правило, на таких ринках встановлюється під впливом попиту та пропозиції, і кожному окремому виробнику буває не вигідно продавати свою продукцію за ціною значно нижчою або значно вищою за ринкову. Поясніть на прикладі бізнесу Тетяни, якою могла бути ринкова ціна чебуреків і чому вона не продавала свої чебуреки за цінами 3,5 грн/штука або 6,0 грн/штука?

ІНСТРУКЦІЯ

По виконанню практичної роботи

Тема: «Аналіз змін ВВП України».

**Дисципліна: «Економічна теорія»
для спеціальностей**

5.03050401 «Економіка підприємства»

5.05080201 «Конструювання, виробництво
та технічне обслуговування засобів
обчислювальної техніки»

5.05030105 «Маркшейдерська справа»

5.05030102 «Підземна розробка корисних копалин»

Практична робота. «Аналіз змін ВВП України».

Мета:

- навчитися аналізувати абсолютні та відносні статистичні показники;
- побудова графіку динаміки реального ВВП і визначення за ним фаз економічного циклу;
- обчислення показників ВВП на душу населення, реального ВВП;
- порівняння показників економічного зростання різних країн світу.

ХІД РОБОТИ

Валовий внутрішній продукт України за 1990-2010 роки

Таблиця 1

Рік	Номінальний ВВП	Відсоток зміни реального ВВП до попереднього року	Відсоток зміни реального ВВП до 1990 року
1	2	3	4
	Млрд. карбованців		
1990	167		
1991	229	-8,7	91,3
1992	5033	-9,9	82,3
1993	148273	-14,2	70,6
1994	1203769	-22,9	54,4
1995	5451642	-12,2	47,8
	Млрд. гривень		
1996	81519	-10,0	43,0
1997	93365	-3,0	41,7
1998	102593	-1,9	40,9
1999	130442	-0,2	40,8
2000	170070	5,9	43,2
2001	204190	9,2	47,2
2005	225810	5,2	49,7
2006	267344	9,6	54,4
2007	720731	7,9	72,6
2008	949864	2,3	74,6
2009	913345	-15,1	63,3
2010	1085935	4,2	66,0

Завдання 1. Проаналізуйте динаміку валового внутрішнього продукту України за таблицею і побудуйте графік змін реального ВВП України відносно 1990 року. Для цього відкладіть на графіку показники стовпчика 4 по вертикальній осі відповідно до кожного року.

Дайте відповіді на питання:

- 1) Як змінювався номінальний ВВП України за ці роки?
- 2) Чи можна за показником номінального ВВП зробити висновок щодо економічного зростання в Україні впродовж 1990-2009 років? Чому?
- 3) Як змінювався реальний ВВП України за ці роки?
- 4) Визначте роки, коли в Україні спостерігалися такі фази економічного циклу: спад, депресія, поживлення.

Завдання 2. Проаналізуйте дані таблиці 2 і дайте відповіді на питання:

Таблиця 2. Окремі зіставлення по країнах світу

Країна	2008 рік		2009 рік	
	Рівень зростання ВВП, відсоток до попереднього року	ВВП на одну особу, дол. США за паритетом купівельної спроможності 2005 року	Рівень зростання ВВП, відсоток до попереднього року	ВВП на одну особу, дол. США за паритетом купівельної спроможності 2005 року
Естонія	-3,6	18882	-14,1	16228
Італія	-1,3	28170	-5,0	26559
Латвія	-4,6	17571	-18,0	15058
Німеччина	1,3	33714	-4,9	32147
США	0,4	43671	-2,4	42238
Угорщина	0,6	17997	-6,3	16886

Швеція	-0,4	34236	-5,1	32180
Молдова	7,8	2768	-6,5	2592
Україна	2,3	6766	-15,1	5763

- 1) Які з наведених країн зазнали спаду вже у 2008 році?
- 2) Яких країн світова криза торкнулася тільки в 2009 році?
- 3) Які країни і в якому році зазнали найбільшого спаду ВВП?
- 4) Які країни мали більший показник ВВП на одну особу в 2008 році?
- 5) Як змінився ВВП на одну особу в цих країнах у 2009 році?

Завдання 4. Економічна наука і статистика використовують такі показники, що вимірюють обсяги національного виробництва: номінальний і реальний ВВП, відсоткова зміна реального ВВП, ВВП на душу населення в національних грошових одиницях і за паритетом купівельної спроможності та багато інших. Поясніть, чому в економічному аналізі застосовують стільки різних показників?

ІНСТРУКЦІЯ

По виконанню практичної роботи

Тема: «Аналіз торгового балансу України».

**Дисципліна: «Економічна теорія»
для спеціальностей:**

5.03050401 «Економіка підприємства»

5.05080201 «Конструювання, виробництво
та технічне обслуговування засобів
обчислювальної техніки»

5.05030105 «Маркшейдерська справа»

5.05030102 «Підземна розробка корисних копалин»

Практична робота. «Аналіз торгового балансу України».

Мета:

- навчитись визначати основні статті експорту та імпорту України за відповідний рік;
- аналіз змін обсягів торгівлі з основними торговельними партнерами України.

ХІД РОБОТИ

Таблиця 1.

Товарна структура зовнішньої торгівлі України у 2009-2010 роках

<i>Товари за УКТЗЕД (Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності)</i>	<i>Експорт</i>			<i>Імпорт</i>		
	<i>2009, млн дол. США</i>	<i>2010 рік</i>		<i>2009, млн дол. США</i>	<i>2010 рік</i>	
		<i>млн дол. США</i>	<i>Відсоток до загальної кількості</i>		<i>млн дол. США</i>	<i>Відсоток до загальної кількості</i>
<i>Усього</i>	<i>39695,7</i>	<i>51430,5</i>	<i>100</i>	<i>45433,1</i>	<i>60740,0</i>	<i>100</i>
<i>Живі тварини; продукти тваринного походження</i>	<i>596,0</i>	<i>771,4</i>	<i>1,5</i>	<i>1267,5</i>	<i>1241,7</i>	<i>2,0</i>
<i>Продукти рослинного походження</i>	<i>5034,9</i>	<i>3976,3</i>	<i>7,7</i>	<i>1259,9</i>	<i>1563,7</i>	<i>2,6</i>
<i>Жири та олії тваринного або рослинного походження</i>	<i>1796,0</i>	<i>2617,3</i>	<i>5,1</i>	<i>374,3</i>	<i>451,5</i>	<i>0,7</i>
<i>Готові харчові продукти</i>	<i>2088,0</i>	<i>2571,1</i>	<i>5,0</i>	<i>2034,3</i>	<i>2504,9</i>	<i>4,1</i>
<i>Мінеральні продукти</i>	<i>3900,1</i>	<i>6731,3</i>	<i>13,1</i>	<i>15695,1</i>	<i>21127,9</i>	<i>34,8</i>
<i>Продукція хімічної та пов'язаних з</i>	<i>2515,1</i>	<i>3479,2</i>	<i>6,8</i>	<i>5319,3</i>	<i>6441,6</i>	<i>10,6</i>

<i>нею галузей промисловості</i>						
<i>Полімерні матеріали, пластмаси та каучук</i>	563,3	685,3	1,3	2663,8	3661,4	6,0
<i>Шкіряна і хутряна сировина та вироби з них</i>	178,1	173,8	0,3	124,2	177,3	0,3
<i>Деревина і вироби з деревини</i>	664,9	828,2	1,6	281,2	341,5	0,6
<i>Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів</i>	807,0	940,5	1,8	1373,4	1658,3	2,7
<i>Текстиль і вироби з текстилю</i>	713,0	735,8	1,4	1416,9	1974,8	3,3
<i>Взуття, головні убори, парасольки</i>	144,5	174,7	0,3	286,5	490,3	0,8
<i>Вироби з каменю, гіпсу, цементу, кераміки, скла</i>	285,2	399,4	0,8	635,2	889,6	1,5
<i>Дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, дорогоцінні метали та вироби з них</i>	84,2	74,3	0,1	159,7	302,7	0,5
<i>Недорогоцінні метали та вироби з них</i>	12815,7	17332,4	33,7	2676,6	4127,9	6,8
<i>Механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення і звуку</i>	5013,5	5670,4	11,0	6254,6	8166,9	13,4
<i>Транспортні засоби та шляхове</i>	1596,4	3262,4	6,3	2163,8	3664,3	6,0

Білорусь	891,1	1258,9	1899,2	3,7	939,8	1692,8	2567,6	4,2
Казахстан	667,1	1418,4	1300,5	2,5	186,4	2033,9	766,2	1,3
Російська Федерація	7490,1	8494,9	13431,9	26,1	12842,5	13235,8	22198,0	36,5
Італія	1892,6	1227,6	2412,3	4,7	1030,2	1139,8	1390,3	2,3
Німеччина	1285,2	1248,1	1499,5	2,9	3383,8	3852,1	4603,1	7,6
Польща	1010,4	1208,0	1787,2	3,5	1405,9	2170,3	2788,8	4,6
Індія	736,9	1152,5	1426,1	2,8	321,3	476,8	680,7	1,1
Китай	711,1	1434,4	1316,6	2,6	1810,5	2734,3	4700,4	7,7
Туреччина	2026,7	2126,5	3026,7	5,9	607,7	952,2	1298,3	2,1
Єгипет	798,8	1012,6	1328,0	2,6	37,1	61,7	84,2	0,1
США	956,5	250,4	812,2	1,6	710,0	1286,3	1766,8	2,9

Завдання 2. Проаналізуйте показники зовнішньої торгівлі України з іншими країнами світу, які наведені у Таблиці 2. Вирахуйте частку кожної країни у загальних обсягах експорту та імпорту України і занесіть у відповідні стовпчики.

Дайте відповіді на питання:

- 1) Яку частку в імпорті та експорті України складають наведені у таблиці одинадцять країн?
- 2) В які країни світу Україна в 2009 році більше експортувала товарів, ніж імпортувала?
- 3) З яких країн світу Україна більше імпортувала товарів ніж експортувала?
- 4) Чим пояснюються зміни обсягів експорту та імпорту товарів з 2005 по 2010 роки?

Завдання 3. Серед економістів існують різні точки зору щодо впровадження протекціоністських заходів у зовнішній торгівлі. Деякі економісти вважають,

що захист вітчизняного виробника сприяє консервації неефективних виробництв і знижує конкурентоспроможність національної економіки. Інші наполягають на тому, що вільний імпорт більш якісних іноземних товарів в країну за відсутності у національних підприємств коштів для технічного розвитку «вбиває» вітчизняного виробника аналогічних товарів.

Поясніть з огляду на стан торговельного балансу України за останні роки, яку, на вашу думку, зовнішньоекономічну політику слід проводити Україні?